

การศึกษาความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนราชินีบน

A Study of the Satisfaction of the Secondary School Lunch Program at Rajinibon School

พนัสนิภา สกฤณี, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาภัทร กี่อาริโย**

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการบริโภคอาหารกลางวันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชินีบน 2) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชินีบน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนราชินีบน จำนวน 259 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนราชินีบน สถิติที่ใช้รวบรวมข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวน ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 2.48 การเปรียบเทียบระดับชั้นการศึกษากับความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียนโดยรวมแตกต่างกัน มีค่านัยสำคัญทางสถิติระดับที่ .05

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, อาหารกลางวัน,
มัธยมศึกษาตอนต้น

Abstract

The objective of this research were (1) to study satisfaction in lunch program of secondary schools students at Rajinibon School, (2) to compare levels of satisfaction in lunch program of secondary school students at Rajinibon School. Samples were 259 secondary school students of Rajinibon School using stratified random sampling technique. Questionnaire technique was used in

* นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
** สาขาศึกษาศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

collecting data regarding satisfaction in lunch program of secondary school students, and statistical analysis tools in use included frequency, percentage, mean, standard deviation, and analysis of variance. Findings revealed that levels of satisfaction among school students were as low as 2.48 per cent, and comparison of satisfaction levels among school students of different grade in general revealed differences with significance level of 0.05.

Keywords: Satisfaction, Lunch Program,
The Secondary School

บทนำ

การจัดบริการอาหารกลางวันในโรงเรียนนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะอาหารกลางวันเป็นมื้อที่สำคัญยิ่งสำหรับนักเรียนซึ่งต้องใช้พลังงานในการเล่าเรียนตลอดทั้งวัน การได้รับประทานอาหารกลางวันไม่เพียงพอจะทำให้ผลการเรียนเสียไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กบ้านไกลที่รับประทานอาหารเช้าไม่ทันหรือต้องรับประทานอาหารแต่เช้าเพื่อมาโรงเรียนให้ทัน ขณะเดียวกันยังเป็นการอบรมมารยาทในการรับประทานอาหารแก่นักเรียนในภาคปฏิบัติ นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างนิสัยให้รู้จักการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์แก่ร่างกายขจัดเจตคติผิด ๆ ที่มีต่ออาหารที่มีประโยชน์ให้หมดไป การจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนไม่ได้เป็นหน้าที่ของคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ แต่หากเป็นหน้าที่ของทุก ๆ คนที่เกี่ยวข้องเริ่มตั้งแต่บิดา มารดา ครู นักเรียน และบุคลากรอื่น ๆ ทางการศึกษาในโรงเรียน รวมทั้งบูรณาการวิชาต่าง ๆ เข้าในโครงการด้วย และกิจกรรมนั้นต้องเน้นการปฏิบัติ

เป็นสำคัญ วีรวรรณ นุชผักแว่น (2557) การจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนราชินีบน มีรูปแบบการจัดการอาหารกลางวัน โดยมีการกำหนดจากผู้ที่มีความรู้ด้านโภชนาการและอาหารเป็นอย่างดี โดยโรงเรียนจัดอาหารมื้อกลางวันให้นักเรียนทุกคน และเป็นไปตามหลักการซึ่งจะต้องได้รับพลังงานจากอาหารที่เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารให้เพียงพอกับความต้องการของร่างกาย ในด้านปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งความรู้และปลูกฝังนิสัยในการปฏิบัติเกี่ยวกับการรับประทานอาหารที่ถูกต้องให้แก่นักเรียน โดยคาดหวังว่าความรู้และพฤติกรรมเหล่านี้จะติดตัวเด็กนักเรียนกลับไปที่บ้านเข้าสู่สังคมได้ในที่สุด ซึ่งโรงเรียนได้ตระหนักในเรื่องนี้ โดยถือเป็นงานหลักและหน้าที่การสร้างสรรคสังคมให้สมบูรณ์ให้เกิดขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูฝ่ายงานโภชนาการจึงสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่ออาหารกลางวันโรงเรียนราชินีบน เพื่อนำข้อมูลจากการวิจัยมาเสนอแนวทางในการปรับปรุง เพื่อพัฒนาการจัดรูปแบบอาหารกลางวันของนักเรียนให้ดีขึ้น และสามารถเป็นแนวทางให้กับสถานบันศึกษาอื่น ๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการบริโภคอาหารกลางวันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชินีบน
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชินีบน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชินีบนจำนวน 259 คน ได้มาจากการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้วิธีคำนวณจากตารางของ Taro Yamane

2. ขอบเขตตัวแปร ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลคือ ระดับชั้นการเริ่มเข้าศึกษา ระดับการศึกษา จำนวนเงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง ปัจจัยด้านครอบครัว คือ การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว ต่อเดือน ลักษณะการบริโภคอาหารของครอบครัว

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจต่อการบริโภคอาหารกลางวันของนักเรียนในด้านรูปแบบของอาหาร ด้านสถานที่ ด้านภาชนะ และอุปกรณ์ ด้านบริการของบุคลากร ด้านรสชาติ และด้านความสะดวก

3. ขอบเขตเวลา ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 1 เดือน ตั้งแต่วันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ถึงวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2560

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ ความพึงพอใจตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Satisfaction ซึ่งมีนักวิชาการได้ศึกษา และให้ความหมายไว้แตกต่างกันดังต่อไปนี้ ปริญดา หอมสวัสดิ์ (2555) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจไว้ว่า ผู้ปกครองมีความต้องการให้โรงเรียนมีการพัฒนาในด้านการบริการ ด้านการจัดอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน เพื่อที่เด็กจะได้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถ มีการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญาตลอดจนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ตลอดไป บรรเจิด ศุภราพงศ์ (2556) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง เป็นเรื่องเกี่ยวกับจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่สามารถมองเห็นรูปร่างได้ นอกจากนี้ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกด้านบวกของบุคคล ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจเกิดขึ้นจากความคาดหวังหรือเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลได้ ซึ่งความพึงพอใจที่เกิดขึ้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามค่านิยมและประสบการณ์ของบุคคล วรายุทธ แก้วประทุม (2556) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีของบุคคลเป็นไปตามความคาดหวังหรือมากกว่าสิ่งที่คาดหวัง ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกกระตือรือร้น และสร้างสรรคสิ่งที่ดีงามได้ต่อไป ความรู้สึกจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้นได้รับการตอบสนอง วันเพ็ญ ฐปอินทร์ (2556) กล่าวว่า ความพึงพอใจ คือองค์ประกอบของแรงจูงใจเกิดจากระบวนการเบื้องต้น ของมนุษย์ที่มีความต้องการตามเป้าหมายที่ต้องการแล้วแรงขับหรือแรงจูงใจนั้นจะลดลงหรือหายไป รวมไปถึงทำให้ความต้องการนั้นหมดตามไปด้วย แต่จะเกิดความต้องการใหม่เมื่อมีสิ่งเร้าใหม่ที่มีความสำคัญมากกว่าสำหรับบุคคลนั้นขึ้นมาทดแทนและจะเป็นเช่นนี้เรื่อยไปเท่าที่มนุษย์มีความต้องการ Homby (2002) ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีเมื่อประสบความสำเร็จ หรือได้รับสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นเป็นความรู้สึกที่พอใจ Wolmam (2002) ความพึงพอใจ (Satisfaction) ตามความหมายของพจนานุกรมทางด้านพฤติกรรมได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกที่ดีมีความสุขเมื่อคนทางร้านได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย (goals) ความต้องการ (need) หรือแรงจูงใจ (motivation) Kotler (2003) ความพึงพอใจ

หมายความว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลเมื่อได้รับความสุขหรือความผิดหวังซึ่งเกิดจากการเปรียบเทียบการรับรู้กับความคาดหวังในผลลัพธ์ของสิ่งที่ต้องการ ถ้าการรับรู้ต่อสิ่งที่ต้องการพอดีกับความคาดหวังลูกค้าจะเกิดความพึงพอใจ

ดังนั้นสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีในความสัมพันธ์กับความพึงพอใจนั้นมีหลายปัจจัยด้วยกันที่มีผลต่อความพึงพอใจในการบริโภคอาหาร สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งปัจจัยออกเป็น 2 ประการ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับชั้นการศึกษา โรงเรียนที่กำลังศึกษา ลักษณะที่อยู่อาศัย รายได้ของนักเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ การศึกษาของบิดา มารดา อาชีพของบิดา มารดา รายได้ของครอบครัว จำนวนในสมาชิกในครอบครัว ลักษณะการบริโภคอาหารของครอบครัว

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมชาย สุขสด (2544) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยพื้นฐานด้านสถานะแวดล้อมของโครงการอยู่ในระดับปานกลาง

บุษรา เชนอำนวย (2546) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักเรียนต่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความพึงพอใจต่ออาหารกลางวัน ในด้านอาหารและการบริการ ด้านสถานที่ ด้านโภชนาและอุปกรณ์ และด้านบุคลากร อยู่ในระดับความพึงพอใจมากในทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ที่ระดับ .05 โดยที่นักเรียนโรงเรียนขนาดเล็ก มีความพึงพอใจมากกว่า นักเรียนโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ในด้านอาหารและบริการ ด้านสถานที่และด้านบุคคล ส่วนด้านโภชนาและอุปกรณ์ ไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศและระดับชั้นปี พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

สมศรี ด่านตระกูล (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักเรียนต่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุช่วงชั้นการศึกษา และระยะเวลาการเข้าร่วมโครงการอาหารกลางวัน อยู่ในช่วงชั้นที่ 3 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อโครงการอาหารกลางวันโดยรวมอยู่ในทุกด้าน ได้แก่ ด้านอาหาร ด้านบริการและสถานที่ ด้านโภชนาและอุปกรณ์ และด้านบุคลากร อยู่ในระดับมาก นักเรียนที่มีเพศ อายุ ช่วงชั้นการศึกษา และระยะเวลาการร่วมโครงการอาหารกลางวันที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่ออาหารกลางวัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชินีบน การจัดบริการอาหารในโรงเรียนราชินีบน รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยได้แนวทางในการศึกษาวิจัย โดยสร้างกรอบแนวคิด ได้แก่ ด้านอาหาร ด้านบริการและสถานที่ ด้านโภชนาและอุปกรณ์ ด้านราคา ด้านบุคลากร ด้านความสะดวก และรสชาติ มีการศึกษาความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชินีบน โดยมีรายละเอียดในบทต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การศึกษา ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนและระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนราชินีบน จำนวน 738 คน

- นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชินีบน จำนวน 259 คนกำหนดตัวอย่างโดยใช้ตาราง Taro Yamane ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แบ่งชั้นโดยใช้ระดับชั้นปี การศึกษาของ

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 วิธีการสร้างเครื่องมือ การสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนราชินีบน

- ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร บทความ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการนำมาสร้างข้อคำถาม (Item) ของแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียน

- กำหนดประเด็น และขอบเขตของคำถาม ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่จะได้จาก ความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนราชินีบน

- ศึกษาการสร้างแบบสอบถามเพื่อกำหนดกรอบความคิดในการศึกษาโดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และดำเนินการสร้างแบบสอบถามฉบับร่าง และนำแบบสอบถามที่ออกแบบไว้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ จากนั้นนำแบบสอบถาม

ฉบับร่างไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พิจารณาแบบสอบถาม และนำผลมาปรับปรุงแก้ไข

- นำแบบสอบถามฉบับร่างไปทดลองใช้ (Try – Out) กับกลุ่มตัวอย่างย่อยซึ่งเป็นนักเรียนโรงเรียนราชินี จำนวน 30 ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปใช้จริง

3. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 1 ฉบับ โดยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชินีบน แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปลายี่จ้ยส่วนบุคคลและปลายี่จ้ยด้ำนครอบครัว ได้แก่ ระดับชั้นที่เริ่มเข้าศึกษา ระดับชั้นที่กำลังศึกษา จำนวนเงินที่ได้รับมาโรงเรียน การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ลักษณะการบริโภคอาหารของนักเรียนเป็นต้น โดยมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียน แบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านรูปแบบของอาหาร ด้านสถานที่ ด้านภาชนะและอุปกรณ์ ด้านบริการของบุคลากรด้านรสชาติ และด้านความสะดวก โดยมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Close-ended question) 25 ข้อ ลักษณะของคำตอบ ใช้รูปแบบ Likert Scale 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

จากการศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชินีบน อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียนพบว่าความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชินีบน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.48, SD = 0.54$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่อยู่ในระดับปานกลาง มีดังต่อไปนี้ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อคุณค่าทางโภชนาการของอาหารกลางวัน ($\bar{X} = 2.92, SD = 0.85$) รายการอาหารหวานและผลไม้ในหนึ่งสัปดาห์มีความหลากหลายของอาหารกลางวัน ($\bar{X} = 2.68, SD = 1.02$) ภาชนะใส่เศษอาหารมีจำนวนเพียงพอ ($\bar{X} = 2.68, SD = 0.93$) อุปกรณ์ที่พิตักอาหารมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 2.80, SD = 0.83$) โรงอาหารมีความมั่งคั่ง แข็งแรง และปลอดภัย ($\bar{X} = 2.64, SD = 0.91$) โรงอาหารมีแสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่ายเทได้สะดวก ($\bar{X} = 2.71, SD = 0.94$) ความพึงพอใจของนักเรียนที่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ รสชาติของอาหารกลางวัน ($\bar{X} = 2.37, SD = 0.89$) ปริมาณและคุณภาพของอาหารกลางวัน ($\bar{X} = 2.56, SD = 0.88$) คุณภาพอาหารของอาหารกลางวัน ($\bar{X} = 2.26, SD = 0.85$) ลักษณะ

รูปแบบและสีส้มของอาหารกลางวัน ($\bar{X} = 2.27, SD = 0.82$) รายการอาหารหวานในหนึ่งสัปดาห์มีความหลากหลายของอาหารกลางวัน ($\bar{X} = 2.52, SD = 0.95$) ภาชนะและอุปกรณ์มีจำนวนเพียงพอกับนักเรียน ($\bar{X} = 2.52, SD = 0.98$) ภาชนะและอุปกรณ์มีคุณภาพดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ ($\bar{X} = 2.51, SD = 0.94$) อุปกรณ์ใช้รับประทานอาหาร ช้อน ส้อม มีความแข็งแรงทนทาน ($\bar{X} = 2.55, SD = 1.02$) โต๊ะ เก้าอี้มีความแข็งแรงและมีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ($\bar{X} = 2.20, SD = 0.90$) สถานที่ติดตั้งตู้น้ำเย็นมีความปลอดภัย ($\bar{X} = 2.35, SD = 0.89$) ความเหมาะสมของสถานที่สำหรับใช้ประกอบอาหาร ($\bar{X} = 2.55, SD = 0.85$) การจัดตู้น้ำเย็นและน้ำดื่มมีปริมาณเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ($\bar{X} = 2.43, SD = 0.91$) ผู้ให้บริการมีระเบียบที่เหมาะสมและสะอาด ($\bar{X} = 2.60, SD = 0.92$) ผู้ให้บริการ ตักอาหารมีผ้าปิดปาก จมูก อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 2.08, SD = 0.93$) การให้บริการเข้าแถวรับอาหารอย่างเป็นระเบียบ ($\bar{X} = 2.38, SD = 0.84$) ภาชนะและอุปกรณ์ที่ใช้สะอาดปลอดภัย ($\bar{X} = 2.41, SD = 0.90$) อาหารมีความสะอาดและปลอดภัยจากฝุ่นละออง ($\bar{X} = 2.26, SD = 0.83$) โรงอาหารมีความสะอาดถูกหลักอนามัย ($\bar{X} = 2.45, SD = 0.83$) อ่างล้างมือมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ($\bar{X} = 2.39, SD = 0.86$)

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียน พบว่า ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนราชินีบน จำแนกตามระดับชั้นการศึกษา พบว่า ในภาพรวมนักเรียนที่มีระดับชั้นการศึกษาที่ต่างกันมีความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักเรียนที่มีระดับชั้นการศึกษาที่ต่างกันจะมีความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันด้านรสชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่มีระดับชั้นการศึกษาที่ต่างกันจะมีความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันด้านรูปแบบของอาหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่มีระดับชั้นการศึกษาที่ต่างกันจะมีความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันด้านภาชนะและอุปกรณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่มีระดับชั้นการศึกษาที่ต่างกันจะมีความพึงพอใจต่ออาหารกลางวัน ด้านสถานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่มีระดับชั้นการศึกษาที่ต่างกันจะมีความพึงพอใจต่ออาหารกลางวัน ด้านบริการของบุคลากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่มีระดับชั้นการศึกษาที่ต่างกันจะมีความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันด้านความสะดวกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชินีบน จากการศึกษา พบว่าความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชินีบน โดยรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.48 ดังนั้นทางหน่วยงานที่รับผิดชอบของทางโรงเรียนราชินีบนจะทำการปรับปรุง และพัฒนาการจัดอาหารกลางวันต่อไป จะมีการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่เป้าหมายประโยชน์ที่ควรจะได้รับจากอาหารกลางวันของโรงเรียนราชินีบนให้นักเรียนได้ทราบ และเกิดความรู้ ความเข้าใจอย่าง

ชัดเจน ถูกต้อง โดยทางโรงเรียนราชินีบนอาจจะต้องใช้วิธีการรณรงค์ และการจัดกิจกรรมโครงการต่างๆ เกี่ยวกับอาหารเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการยอมรับ และเห็นด้วยกับเป้าหมายในการจัดอาหารกลางวันของโรงเรียนราชินีบนให้มีการเกิดความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการเลือกบริโภคของนักเรียนโดยที่นักเรียนมีความพึงพอใจอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ วัตถุประสงค์ที่นำมาประกอบสดใหม่และสะอาด ปริมาณอาหารและคุณภาพเหมาะสม ปริมาณของอาหารเพียงพอกับความต้องการอาหารมีรสชาติอร่อย รายการอาหารคาวอาหารหวาน และผลไม้มีความหลากหลาย มีลักษณะรูปแบบและสีสันทันมีความน่ารับประทาน และรายการอาหารต้องตรงกับความต้องการทางโภชนาการของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ได้กล่าวถึงโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน เพื่อให้บริการนักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันอย่างเพียงพอ ได้รับสารอาหารที่ครบถ้วน มีคุณค่าทางโภชนาการ อันจะช่วยให้นักเรียนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ มีภูมิคุ้มกันโรค และเมื่อนักเรียนมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ย่อมส่งผลให้มีการพัฒนาการด้านร่างกายจิตใจและสติปัญญาดีขึ้นด้วย นักเรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างเต็มศักยภาพ

2. การเปรียบเทียบระดับชั้นการศึกษากับความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียน โดยรวมแตกต่างกัน มีค่านัยสำคัญทางสถิติระดับที่ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของสมศรี ด้านตระกูล (2552) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักเรียนต่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ

สวนสุนันทา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีเพศ อายุ ช่วงชั้นการศึกษา และระยะเวลาการร่วมโครงการ อาหารกลางวันที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่ออาหารกลางวัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชินีบนมีความพึงพอใจต่ออาหารกลางวัน ในระดับน้อย ดังนั้นโรงเรียนจึงควรมีการจัดกิจกรรม จัดทำแผ่นพับ วารสาร หนังสือคู่มือความรู้ และประโยชน์ เกี่ยวกับอาหารที่ทางโรงเรียนจัดเพื่อที่จะเสนอผ่านไป ยังผู้ปกครอง สำหรับใช้เป็นคู่มือในการอบรมเลี้ยงดู บุตรหลานให้มีความเข้าใจต่ออาหารที่ทางโรงเรียนจัด และทางโรงเรียนควรที่จะจัดงานนิทรรศการเกี่ยวกับการโภชนาการให้กับนักเรียนได้ศึกษาทุกภาคเรียน หรือโครงการให้นักเรียนเข้าชมโรงครัวราชินีบน เพื่อให้ นักเรียนจะได้รู้ถึงขั้นตอนการประกอบอาหาร และมีการแลกเปลี่ยนนำเสนอความคิดเห็นที่มีความหลากหลาย ของรายการอาหารกับผู้ประกอบอาหาร และครูฝ่ายโภชนาการ ของโรงเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้รู้สึกถึงความมีส่วนร่วม ในการคิดรายการอาหารเพื่อก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการรับประทานอาหารเช้าที่โรงเรียนจัดให้ และส่งผลไปถึง ความพึงพอใจต่อไป

2. ครู อาจารย์ในโรงเรียนทุกคน ต้องร่วมมือกันให้ คำแนะนำ อบรม รมณงค์ส่งเสริมให้ความรู้เรื่องการบริโภค อาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ หรือสอดแทรก เรื่องโภชนาการให้กับนักเรียนตามโอกาสต่างๆ ครูฝ่ายการสอน ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ด้านการรับประทาน

อาหารให้ถูกต้องตามหลักโภชนาการ เพื่อปรับทัศนคติที่ดี ให้แก่นักเรียน และนำไปสู่การปฏิบัติ หรือพฤติกรรม การบริโภคอาหารที่จะส่งผลไปถึงการพึงพอใจใน การรับประทานอาหารเช้า

3. ครูฝ่ายโภชนาการมีการปรับรายการอาหาร ประเภทต่าง ๆ และจัดทำกระดานให้ความรู้เกี่ยวกับ ประโยชน์ของการรับประทานอาหารเช้าที่ถูกต้องตามหลัก โภชนาการ และเพื่อปรับให้สอดคล้องกับความพึงพอใจ ต่ออาหารดังกล่าว ส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจใน การรับประทานอาหารเช้าที่ดีขึ้นเพื่อส่งผลให้ นักเรียนได้รับสารอาหารที่ครบถ้วน และมีสุขภาพแข็งแรง นอกเหนือจากนี้ทางโรงเรียนจะมีการพัฒนางาน ด้านความพึงพอใจระดับปานกลางด้านคุณค่าทาง โภชนาการของอาหารกลางวัน รายการอาหารหวาน และผลไม้ในหนึ่งสัปดาห์มีความหลากหลาย และด้านสุขภาพอาหารให้ได้มาตรฐานที่ถูก สุขลักษณะสุขภาพอาหาร ระดับดีเยี่ยมเพื่อให้ นักเรียนได้คุณภาพอาหารปลอดภัย พร้อมกับความพึงพอใจ ที่ยกระดับดีขึ้นในอนาคตอีกทั้ง ในด้านการวิจัยครั้งนี้ ผลของระดับความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ จะนำไปใช้งาน ต่อไปในด้านพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียน เพื่อดูแลนักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพโภชนาการให้ได้รับการแก้ไข เพื่อให้นักเรียนมีภาวะสุขภาพในระดับมาตรฐาน เป็นการลดปัญหาสุขภาพโภชนาการของนักเรียนต่อไป

รายการอ้างอิง

- บุษรา เขินอำนวยการ. (2546). **ความพึงพอใจของนักเรียนต่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บรรเจ็ด ศุภราชพงศ์. (2556). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาต่อการบริหารงานของโรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา**. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปริญดา หอมสวัสดิ์. (2555). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียนศรีนฤทัย สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี**. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรายุทธ แก้วประทุม. (2556). **การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารงานของโรงเรียนบ้านหินแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2**. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วันเพ็ญ ฐปอินทร์. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูปฏิบัติการสอน โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 สหวิทยาเขตระยอง 1**. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วีรวรรณ นุชผักแว่น. (2557). **โครงการอาหารกลางวัน. โครงการอาหารกลางวันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโบสถ์**. สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม 24, 2560, จาก <http://www.nongboat.go.th//index.php>.
- สมชาย สุขสด. (2544). **การประเมินโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- สมศรี ด้านตระกูล. (2552). **ความพึงพอใจของนักเรียนต่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- Hornby, A. F. (2002). *Advance learner's dictionary*. London, England: Oxford University.
- Kotler Philip, & Gary Armstrong. (2003). *Principles of Marketing*. (9 th ed.). New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Wolman, B.B. (2002). *Dictionary of Behavior Science*. New York: Van Norstand Reinhold.